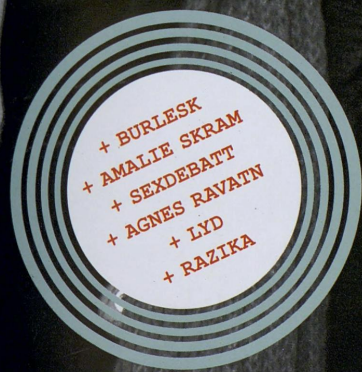

fett

2009 | SPESIALUTGAVE | GRATIS

FESTIVALKOMPONISTENE

JENNY HVAL & SUSANNA K. WALLUMRØD

LADYFESTSPESIAL

NORGES ENESTE FEMINISTBLAD!

ETT ÅRS ABONNEMENT
KR 350,- FOR PRIVATPERSONER
KR 400,- FOR INSTITUSJONER

BESTILL ABONNEMENT PÅ: WWW.FETT.NO
ELLER SEND EN E-POST TIL: ABONNEMENT@FETT.NO

2005,
2006 OG 2007-
UTGAVENE
1/2 PRIS!

1. ET NUMMER: KR. 50,- + PORTO
 2. ALLE 05-,06- OG/ELLER 07-ÅRGANGENE
KR. 150,- PR. ÅRGANG + PORTO.
- BESTILL VIA WWW.FETT.NO

"SÅNN SER EN FEMINIST UT"- T-SKJORTER!

FARGE: RØD/MARINEBLÅ/SVART, ALLE MED HVIT SKRIFT. DAME & HERRE: S - M - L - XL
(NB! SMÅ STØRRELSER.)

"FETT"- OG "NYNORSKFEMINIST"- T-SKJORTER
SE WWW.FETT.NO FOR PRISER, FARGER OG STØRRELSER.

BESTILL T-SKJORTER PÅ: WWW.FETT.NO

NB! HUSK Å OPPGI STØRRELSE, FARGE, LEVERINGSADRESSE OG TELEFONNUMMER VED BESTILLING

fett

LADYFESTSPECIAL 2009

FETT
OSTERHAUSGT. 27
N° 0183 OSLO
POST@FETT.NO
WWW.FETT.NO

ANSVARLIG REDAKTØR:
CHARLOTTE MYRBRÅTEN

REDIGERERE:
INGRID LOSSIUS FALKUM
AINA LANDSVERK HAGEN
ANITA HASLIE
KARI MATHILDE HESTAD
SIRI LINDSTAD
TONE MESNA

ADMINISTRASJON:
TONJE JÆGER (LEDER)
TRUDE GAUKÅS (NETTANSVARLIG)
HEIDI CHRISTENSEN
GINA CHRISTINE BERG
SOFIA WAHLSTRÖM

DESIGN:
BLUNDERBUSS
WWW.BLUNDERBUSS.NO

FORSIDEFOTO:
SILJE RAMSTAD

TRYKK:
FLISA TRYKKERI
OPPLAG: 2000

FETTS STYRE:
NINA KRISTIANSSEN (STYRELEDER)
CAMILLA SVENDSEN SKRIUNG
LINE SCHOU
KRISTIN FØRDE
BERET BRÅTEN
MAY-LEN SKILBREI
LARS NYGÅRD
ANETTE UNNEBERG
MARTE ERICSSON RYSTE (VARA)
ANN-MARI VOLDEN (VARA)
UNN CONRADI ANDERSEN (VARA)
MALIKA MAKOUF RASMUSSEN (VARA)
ASTRID RENLAND (VARA)

ABONNEMENT:
FETT KOMMER UT MED FIRE NUMRE I ÅRET.
ETT ÅRS ABONNEMENT: KR 350,-
FOR INSTITUSJONER: KR 400,-
PORTOTILLEGG FOR UTLANDET:
LØSSALG: 89,-
ABONNEMENT KAN BESTILLES PÅ
ABONNEMENT@FETT.NO
ELLER PÅ WWW.FETT.NO

TF TIDSSKRIFT
FORENINGEN

MELEM I NORSK TIDSSKRIFTFORENING.
UTGITT AV KVINNEFRONTEN MED STØTTE
FRA NORSK KULTURRÅD.

FETT REDIGERES ETTER REDAKTØRPLAKATEN.

Gratulerer med dagen jenter og gutter!

I år går det et historisk sus over 8. mars. Det er hundre år siden den internasjonale kvinnedagen ble markert i USA for første gang. Den gang sto kvinnesaksspørsmål og kamp for allmenn stemmerett sentralt, og vi kjenner alle bildene fra den første feministiske bølgen av kvinner som sultestreiker, arresteres og trampes i hjel i kampen for grunnleggende rettigheter. De hundre årene med kvinnekamp vi nå har tilbakelagt, har vært en storstilt revolusjonær bevegelse. Feminismen var det tyvende århundrets mest samfunnsomveltende og grensesprengende kraft, og tilkjempet kvinner rettighet for rettighet som tidligere kun var forbeholdt menn. Hva opptar feminister i dag, hundre år etter den første kvinnedagsmarkeringen?

Kampen for like rettigheter og muligheter for kvinner og menn er ikke over, og årets rekordlange Ladyfest skaper mange arenaer hvor vi kan møtes og diskutere. Samtidig er årets festival kontroversiell. 100 år etter verdens første kvinnedagsmarkering, viser Ladyfests' program, som er laget fullstendig etter flat struktur, at vi har et stykke igjen. Vi tror ikke kvinner har gått i 8.marstog i hundre år i kamp for vår rett til å henge halvnaken fra en strippetang i sko med 20 centimeters hel. Vi er enig i Kate Pendry's karakteristikk i Klassekampen av burlesk- og strippeprogrammet som kjedelig, fantasiløst og dumt.

I dette nummeret av SpesialFett har vi snakket med Lyd og Razika, to enormt talentfulle og unge band fra Bergen som spiller på Ladyfest. Vi har også sett på Amalie Skrams feministiske nybrottsarbeid, snakket med festivalkomponistene Jenny Hval og Susanna K. Wallumrød og oppfordret Agnes Ravatn til å gå i barndommen.

Skal vi tro avisdebattene, er kvinnelig seksualitet og kropp et brennnett tema når vi runder kvinnedagens hundreårsjubileum. Skram tok et viktig oppgjør med hykleriet og dobbeltmoralen knyttet til ønsket om å kontrollere den kvinnelige seksualiteten. Med dagens debatt om hijab, skjørtelengder og glansede magasiner, ser det ut til at temaet ikke forsvinner med det første. Fett har tatt debatten med burleskdanser Mari Sletten, og diskuterer hva som skjer med seksualundervisningen når den overlates til kommersielle krefter. Reaksjonære innslag til tross, årets Ladyfest gir oss en heidundrande fest. Vi i Fett anbefaler et besøk på det varmeste, og ønsker alle en fantastisk kvinnedagsfeiring i jubileumsåret!

Med feministisk hilsen

Charlotte Myrbråten og Ellen Engelstad.
Redaktører for SpesialFett.

1909: DET ER HUNDRE ÅR SIDEN VERDENS FØRSTE KVINNEDEGSMARKERING.
HER BLIR EN SUFFRAGETTE BÅRET BORT AV TO POLITIMENN.

2009: BURLESKSTRIPPING OG POLEDANCE ER EN DEL AV LADYFEST. HER ER THE FLESHOTICAS UNDER ET SCENESHOW I 2007.
(FOTO: RICHARD ERIKSEN)

LADYFESTSPESIAL INNHOLD:

- 3: LEDER OG INNHOLDSFORTEGNELSE • 4-5: EKSPLOSIV FESTIVAL • 6-7: HVORFOR KAN VI IKKE BARE VÆRE ET BAND?
• 8-9: LYD OG LEVEN • 10-11: VEV AV STEMMER • 12-13: SKITNE AMALIE SKRAM • 14-16: FEMME FATALENS REVANSJ?
• 17: SNAKK OM SEX • 18-19: THE HEROINE OF THE PLAINS OG ILLUSJONEN SOM BRAST

DETTE NUMMERET AV SPESIALFETT HAR BLITT TIL TAKKET VÆRE:

ANETTE BASSO, ANNE BITSCH, JEAN CHRISTINE CEAN, ELLEN ENGELSTAD, INGRID KVAMME FREDRIKSEN, ANNA-JULIA GRANBERG, STÅLE HOLGERSEN, KRISTOFFER JUL-LARSEN, TONJE JÆGER, HELGE KVAMME, ANETTE L'ORANGE, CHARLOTTE MYRBRÅTEN, SILJE RAMSTAD, AGNES RAVATN, HILDE BERGEIG RUSTAN, JOANNA RZADKOWSKA, FRITT ORD

EKSPLOSIV FESTIVAL

Ladyfest har på fire år vokst til ni dager med konserter, film, litteratur, debatter, workshop, performance og innebandy.

I år 2000 ble verdens første Ladyfest arrangert i Olympia i USA. Tanken var å invitere kvinner som jobber med musikk, litteratur og andre kunstneriske uttrykk til å komme sammen, feire og inspirere hverandre. Ni år etter går det ikke en måned uten at det blir arrangert minst en Ladyfest et eller annet sted i verden. I Norge begynte initiativet med Erica Berthelsen og Elin Øyen Vister som jobba sammen på utestedet Blå. Der laget de feminismefestival i to år, før de i 2006 hev seg på Ladyfestbølgen og utvidet til en hel uke. Siden har de fleste grenser blitt sprenget. Festivalen har også spredt seg til Bergen og Tromsø.

- DET VIKTIGSTE ER AT VI KALLER OSS FEMINISTER, AT VI TAR DET ORDET TILBAKE FRA DE SOM VIL TA DET FRA OSS OG GJØRE OSS FLAUE OVER DET

Fett møter Ladyfestarrangør Elin Øyen Vister, også kjent som DJ Sunshine, i et hjem dekket med plater fra gulv til tak. Hun forteller engasjert om band, workshoper og debatter i et rasende tempo, før hun stopper opp et øyeblikk og forklarer:

- Vi vil at Ladyfest skal være en paraply for alle, alle som vil kan bidra. Vi har helt flat struktur, ikke noe styre, ikke noen sjef. Det er et anarki som fungerer.

BLI MED!

Og fungerer gjør det. I sitt fjerde år går Ladyfest i Oslo nå over ni dager med et program som omfatter film, konserter, performance, litteraturkveld og bandy, for å nevne noe.

- Workshopene er særlig viktige for at de som deltar på festivalen selv kan være med, forteller Vister.

Årets workshoper fokuserer mye på musikklivet; Marit Jøklung underviser i tekstskriving for musikk, mens Hanne Hukkelberg lærer bort triks for å bli en god låtskriver. Det har Vister, som selv har holdt mange DJ-kurs oppigjennom årene, stor tro på.

- Workshopene er en viktig del av Ladyfest, vi prøver å skolelære damer, sier hun.

I tillegg vil Ladyfest gjerne synliggjøre kvinner i akademien, og Vister skulle gjerne hatt flere Blindernstudenter med på laget.

- Vi har vokst noe voldsomt, men trenger at noen tar mer

- EN DAG ER DET KANSKJE OVERFLØDIG, MEN DA ER DET SÅ GØY AT VI SIKKERT LAGER DET LIKEVEL

kontroll fra år til år. Det er kult at vi har blitt et så stort nettverk, men jeg lurer litt på hvor de unge jentene er, jenter mellom 15 og 25. Vi vil ha flere unge vi kan lære opp, så det er bare å komme!

ALLTID LADYFEST

Vister forteller at det er veldig slitsomt for de involverte å lage Ladyfest. Veldig slitsomt, men mest av alt veldig gøy. I år ønsket de å selv kunne feire kvinnedagen uten for mye organisering, og slik ble ideen om bestillingsverket født.

- Det er utrolig kult at vi har fått midler til det, forteller Vister, som gleder seg til konsert og klubbkveld på Nylon senere.

Hva er planene for Ladyfest videre?

- Vi ønsker etter hvert å bli mer internasjonale, samarbeide enda mer med Ladyfest andre steder om booking og annet. Men det viktigste er at vi kaller oss feminister, at vi tar det ordet tilbake fra de som vil ta det fra oss og gjøre oss flau over det.

Blir det Ladyfest i all framtid?

- Det vi vil er å synliggjøre kvinner i akademien og kulturlivet. En dag er det kanskje overflødig, men da er det så gøy at vi sikkert lager det likevel.

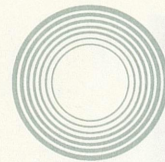
FAKTA: LADYFEST

- ARRANGERES I OSLO 6-15. MARS
- INTERNASJONAL FEMINISMEFESTIVAL SOM STARTET I OLYMPIA, USA I ÅR 2000
- FEIRES FOR FJERDE ÅR PÅ RAD I OSLO
- ØNSKER Å VISE FRAM KVINNER SOM SKAPENDE AKTØRER OG SKAPE MØTEPlassER FOR UTVEKSLING AV ERFAINGER OG GJENSIDIG INSPIRASJON
- JOBBE MED LADYFEST? FØLG MED PÅ LADYFEST.NO, MYSPACE.COM/LADYFESTOSLO ELLER SEND EN E-POST TIL FEMINISME@LADYFEST.NO

ELLEN ENGELSTAD ER REDAKTØR FOR DENNE UTGIVELSEN AV FETT. HILDE BERTEIG RUSTAN HAR GÅTT TO ÅR PÅ FOTOKUNSTSKOLE OG JOBBER SOM FOTOGRAF I UNIVERSITAS. HUN STUDERER KUNSTHISTORIE MED FORDYPNING I KJØNN.

MISS LADYFEST: ELIN ØYEN VISTER HAR VERT MED PÅ Å LAGE LADYFEST SIDEN BEGYNNELSEN. 14. MARS SPILLER HUN PÅ PÅRKEATEATERET SOM DJ SUNSHINE.

- HVORFOR KAN VI IKKE BARE VÆRE ET BAND?

De fire purunge jentene i bandet Razika begynner å bli lei av å bli kalt jenteband.

Vi er liksom ikke et band engang, alltid er det jente først, sier trommeslager Embla Karidotter Dahle.

De fire medlemmene i Razika merker godt at det fortsatt er få jenter som driver med musikk i Norge.

– Jeg vet ikke hvorfor det er så få jenter som driver med rock. Tradisjonelt er det vel kanskje få jenter som har drevet med rock og revolusjon, sier vokalist og gitarist Marie Amdam.

NAVNESØSTRE

I tillegg til Amdam og Dahle består bandet av Marie Moe på bass og Maria Råkil på gitar. To Marier, en Maria og en Embla. Ikke er de så rent ulike utseendemessig heller. De fire bestevennene som alle er 17 år har det siste året spilt over femti konserter i Bergen og omegn. De har varmet opp for Ida Maria som digger bandet, vært med på Mikal Telle og Erlend Øyes samleplate «Opplett» og gitt ut egen syvtommer. Sangene til Razika handler for det meste om kjærlighet. Musikken kan beskrives som pop, men med ska og reggaeimpulser. Flinkisjenter som har alle de riktige referansene på plass altså.

– Foreldrene våre er venner alle sammen så vi har kjent hverandre hele livet. De har spilt i band de også, forteller Amdam.

Det er tydelig at de fire jentene har kjent hverandre lenge, med synkronisert humor, lik musikksmak og matchende stil.

– Foreldrene våre er veldig glad i den litt streite stilen vår. Jeg liker så godt at dere er stivpynta med perleøredobber, men at når dere kommer på scenen så rocker dere, forteller Dahle mens hun parodierer sin mor.

KODEORD RAZIKA

Razika fikk det spesielle navnet gjennom en tilfeldighet som kanskje beskriver den humoristiske og interne tonen i bandet.

– En dag da Marie var på vei hjem, var det en helt ukjent jente som kom bort til henne og sa: hei er det du som er Marie? Storsøsteren til Håkon? Ja?, svarte Marie. Hei! Ja okei, jeg heter Razika, og går i klasse med broren din. Åja, så fint hadde Marie svart. Så hadde hun her Razika bare sagt hadet, og gått. Dermed ble Razika et slags kodeord oss i mellom, forteller Dahle. Da

var jentene kun to medlemmer i bandet.

– Vi startet høsten 2006. Marie Moe og jeg, men ingen av oss kunne synge så da fikk vi med oss Marie Amdam for hun kunne synge og spille piano. Da drev vi med cover for det var det eneste vi fikk til, forteller Råkil.

FOR UNGE

Deres unge alder byr på problemer når de spiller konserter.

– Vi gleder oss veldig til å bli 18. Det er jo litt spesielt å først ha konsert på et utested og ikke være gammel nok til å være der. Noen ganger har vi hatt foreldrene våre som verger. Ja, og Mikal Telle har vært verge for oss også. Fint det!, forteller Råkil.

Men dere kan kanskje noen triks?

– Å jo da, det finnes mange måter å bli full på!, flirer de.

Det er ikke bare Mikal Telle og Erlend Øye som har fått øynene opp for Razika. Flemmet Buen fra det mer etablerte bandet Fjorden Baby! og John Olav Nilsen fra John Olav Nilsen og Gjengen har begge kun lovord å si om de unge jentene fra Møhlenpris:

– De har sinnsyk teft som jeg bare kunne drømt om da jeg var så ung. De har tid til å finne ut av greiene sine og da kan det gå til himmels. Virkelig, forteller Nilsen. Flemmet Buen er også sikker på at veien ligger åpen for Razika.

– Razika er utrolig flinke, de har en spesiell nerve hele veien! Dessuten ser de make ut og alle heter det samme, sier Buen.

JENTEBAND?

At band med jenter i heter jenteband, mens band med gutter i heter band synes Razika er litt rart. Men om de er feminister, det er de jammen ikke helt sikre på.

– Vi er nok mer feminister i forhold til mange andre folk på vår alder. Folk er generelt så late på en måte. Vi er for likestilling selvsagt. Det er en ulempe å bli kalt jenteband, men kanskje en liten fordel også. Vi får mer oppmerksomhet også, forteller Amdam.

– Men det er kjipt synes jeg, å alltid være jenteband. Vi er ikke et band engang, sier Dahle.

KLARE FOR OSLO: BERGENSBANDET RAZIKA SPILLER OPP TIL DANS SAMMEN MED LYD PÅ MONO. «MIKAL TELLE HAR VERT VERGE FOR OSS»
FRA VENSTRE: MARIA RÅKIL, EMBLA KARIDOTTER DAHLENG, MARIE AMDAM OG MARIE MOE.

– Jeg vet ikke hva det er som holder jenter igjen fra å drive med musikk. Det handler selvsagt mest om å bare tørre, forteller Råkil.

– Men kanskje vi står ved et veiskille akkurat nå. Det er veldig mange band med jenter som dukker opp akkurat nå. Det viser jo at det er mulig, og da får sikkert flere jenter lyst til å spille,

sier Amdam.

Etter videregående tenker Razika å satse på musikk.

– Nå blir det en gylden middelvei mellom skole og musikk, men når vi er ferdig med skolen kan vi satse mer. Reise kan vi gjøre også. Dessuten trenger vi heller ikke bli kastet ut av ute-stedene vi har spilt på, avslutter Amdam.

LYD & LEVEN

- Vi er festlige jenter som liker å lage høy lyd og tjooghei, sier vokalist og gitarist i Lyd Marta Huglen Revheim.

I tillegg til Huglen Revheim består bandet av Lena Kvammen Hetleflåt på gitar, Kamilla Andersen på bass og Susanne Hammersland på trommer. Fire jenter på 20 år med enorm sceneerfaring allerede. Bandet ble startet på et AKKS-kurs (Aktivt Kvinne Kultur Senter) i 2005 og siden den gang har bandet blant annet spilt på Bergenfest, Ekkofest og Phonofestivalen. Nå står Oslo og Ladyfest for tur.

GUTTEGREIE

Lyd ble startet fordi jentene så at det var så mange gutter som drev med musikk i Arna, arbeiderklassebydelen øst for Bergen sentrum som de fire medlemmene kommer fra.

- Gutter tør mer, og jenter tror ikke de er så gode. Vi er ikke helt sykt gode vi heller altså, det er bare det at gutter tror de er det. Det er der problemet ligger, forklarer Huglen Revheim.

Lager dere annerledes musikk enn gutter?

- Jeg tror ikke vi lager den musikken vi lager fordi vi er jenter og jeg tror ikke at jenter lager annerledes musikk enn gutter nei, sier Huglen Revheim.

- Dessuten er vi ganske guttete også, følger Kvammen Hetleflåt opp.

- Vi har jo hørt at jenter for eksempel skal krangle mer enn gutter når de spiller i band, men slik er det ikke i dette bandet her. Det er faktisk mistenkelig lite krangling, forteller Huglen Revheim.

- Ja, vi er innmari greie å ha med å gjøre vi, sier Kvammen Hetleflåt. Hva lager dere låter om?

- Vi lager sanger om gutter, folk vi møter og tanker vi tenker, sier Huglen Revheim.

TRYKKER TIL

Lyd spiller punkete pop eller popete punk, småskranglete hele veien. Det siste året har Lyd fått rykte på seg for å være et av de aller beste livebandene i Bergen.

- Vi har spilt mange konserter i Bergen, men også i Oslo, Stavanger, Haugesund og Os. Vi har varma opp for mange band, men prøver å kutte ned på oppvarminga i frykt for å bli et

evig oppvarmingsband.

Hvordan bestemte dere hva slags musikk dere skulle lage?

- Nei, det ble vel egentlig bare det vi fikk til i grunn, så har vi bare fortsatt i den stilen hele veien egentlig, forklarer Huglen Revheim.

Selv hører Lyd på mye variert musikk og blir inspirert av det meste.

- Nå må vi vel nesten si noen damer når det kommer til inspirasjonskilder. Vi liker ABBA, Le Tigre og Ida Maria kanskje. Og Blondie, sier Kvammen Hetleflåt.

- Ellers blir vi inspirert av fin og tøff musikk, stilige konserter, kunst, god mat og kjekke gutter, sier Huglen Revheim.

- Jeg liker ikke tekno og jazz jeg, følger Hammersland basstant opp.

Geir Martin Strande fra Nö Records, plateselskapet som gir ut Lyd, mener bandet er helt særegent.

- Vi ble store fans av Lyd etter å ha sett et godt antall av de gode konsertene de gjorde tidlig som band. Det er som liveband Lyd virkelig gjør fans av folk. Det bare svinger utrolig. De har en god holdning. Det er noe spesielt med hele opptredenen deres fra scenen, sier Strande.

Jentene i Lyd er alle studenter, men er samtidig innstilt på å satse mer på Lyd videre.

- Vi har lyst til å spille inn et helt album og å reise til utlandet hadde vært veldig moro. 6. mars kommer vår andre syvtommer. Vi skal jo spille en del i Oslo nå, forteller Huglen Revheim.

- Ta Nord-Norge med storm hadde vært deilig, følger Kvammen Hetleflåt opp til lang latter fra de andre.

- Ellers gleder vi oss selvsagt til å spille på Ladyfest!

VASKEEKTE LYD FRA ARNA: JENTENE I LYD SYNES DET ER MISTENKELIG LITE DRAMA I BANDET.
«VI ER IKKE HELT SYKT GODE VI HELLER ALTSÅ, DET ER BARE DET AT GUTTER TROR DE ER DET»
FRA VENSTRE: LENA KVAMMEN HETLEFLÅT, SUSANNE HAMMERSLAND OG MARTA HUGLEN REVHEIM.

FAKTA:

- RAZIKA OG LYD SPILLER PÅ MONO UNDER LADYFEST 12. MARS, KLOKKEN 21.00
- MYSpace.COM/RAZIKA
- MYSpace.COM/LYDARNA

CHARLOTTE MYRBRÅTEN ER REDAKTØR I FETT, ANMELDER I BA OG JOURNALIST I INVOLVE YOURSELF.
HELGE KVAMME ER FRA BERGEN OG JOBBER MED DESIGN OG FOTO

VEV AV STEMMER

Surrealisme, stemmer og elektronika er masker som skal bli en helhet i verket «Meshes of Voice», skrevet på bestilling fra Ladyfest av Susanna K. Wallumrød og Jenny Hval.

En kvinne står ved vinduet og ser seg selv jage en annen kvinne iført fotside sjal. Ansiktet hennes er et speil, men selv om hun løper, når hun ikke kvinnen foran seg. Filmen «Meshes of the Afternoon» fra 1943 av den avantgardistiske filmskaperen Maya Deren mangfoldiggjør kvinnens identitet og opphever naturlovene rundt henne. Ettermiddagens masker nøstes opp fra det hverdagslige til det surrealistiske. Da Jenny Hval stu-

– JEG ER ALLTID I OPPOSISJON, OG DET TROR JEG SKAPER KREATIVITET, DYBDE OG PERSONLIGHET, ALTSÅ FEMINISME. JENNY HVAL, MEDKOMPONIST AV «MESHERS OF VOICE»

derte film i Australia, ble hun fortalt om denne filmen, men den var ikke tilgjengelig for å bli sett. Siden fant hun den på internett, og ble fascinert av både musikken og uttrykket. Sammen med blant annet arkitekten Gaudis smeltende vegger har filmen fått inspirere et helt nytt musikalsk verk skrevet av Jenny Hval og Susanna K. Wallumrød på bestilling fra Ladyfest. «Meshes of Voice» har det blitt hetende, og urframføres 8.mars på Henie Onstad kunstsjenter. Kanskje for første og siste gang.

–Vi håper det får et videre liv, men det er bestilt som en one-off, og det er en veldig spennende mulighet å lage noe man kun gjør en gang, sier Hval.

SAMARBEID OG HELHET

Hval og Wallumrød kjente hverandre litt fra før, og da Ladyfest la ut agn i form av bestillingsverk, beit de på. Begge ga ut egne plater i fjor høst, så det ble ikke mye tid til komponering da. Det har derimot foregått intensivt de siste månedene, og de har brukt mye tid på å lytte til hverandres uttrykk.

–Vi skal prøve å nærme oss hverandre på ulike måter, ikke bare forstå uttrykket som i

nå har jeg hacka deg! Meningen er at det skal utvikles en helhet, det skal publikum oppleve, sier Hval.

Wallumrød er enig:

– VI HAR SKREVET MUSIKK MED DET FOR ØYET AT VI SKAL FREMFØRE DEN SELV, OG AT VI SKAL FRAMFØRE DEN SAMMEN. SUSANNA K. WALLUMRØD, MEDKOMPONIST AV «MESHERS OF VOICE»

–Vi har skrevet musikk med det for øyet at vi skal fremføre den selv, og at vi skal framføre den sammen.

Begge er veldig glade for muligheten Ladyfest skapte da de utlyste bestillingsverket. Festivalen selv hevder at noe av motivasjonen var at kvinner fortsatt er sterkt underrepresentert på de ulike kulturelle arenaene. Blant Norsk kulturråds tildelinger til bestillingsverk denne høsten, gikk bare 16 prosent av potten til kvinnelige komponister. Hval og Wallumrød tror den skjeve fordelingen er en mangesidig sak.

–Ser man på fordelingen av midler, sier det helt klart noe om situasjonen, at det er så få jenter. Men jeg synes det er viktig å først og fremst støtte opp om kvalitet først og fremst, og det er jo også svært mange jenter som er bra, sier Wallumrød. Hval supplerer:

–Ja, jeg er ikke så veldig bekymret. Noe av det som er viktig med dette, er at jeg i dette prosjektet er komponist, og ikke først og fremst artist. Det er et viktig skritt, og fint for kvinnelige artister å tenke den veien.

I OPPOSISJON

Jenny Hval har markert seg sterkt med enkvinneprojektet *Rockettothesky*, mens Susanna Wallumrød har blitt kjent med sitt magical orchestra, og siden som soloprojektet *Susanna*. De regnes blant Norges fremste kvinnelige musikere, men er «Meshes of Voice»t feministisk? Her er de ellers så samstemte komponistene ikke helt enige.

–Jeg vil nok si at det er feministisk, men så har jeg også et veldig bredt feminismebegrep, sier Hval.

–Det at jeg går inn med hele meg, slipper helt kontroll, det er for meg mer feministisk enn å lage parolemusikk.

Wallumrød er ikke helt enig, hun kaller seg feminist, men vil ikke si at hun lager feministisk musikk.

–Jeg føler at det handler mer om oss som personer enn som kvinner, sier hun.

Hval mener at verket også virker utenfor en feministisk kontekst, om det oppleves feministisk må være noe som oppstår i lytteren.

- VI SKAL PRØVE Å NÆRME OSS HVERANDRE PÅ ULIKE MÅTER, IKKE BARE FORSTÅ UTTRYKKET SOM I NÅ HAR JEG HACKA DEG! JENNY HVAL, MEDKOMPONIST AV «MESHES OF VOICE»

–Verket har ikke en politisk dramaturgi, og uttrykket i musikken er veldig personlig. Men for meg er å ta i bruk et personlig uttrykk å være feministisk, fordi min stemme er en kjønnet stemme som i hver musikalske linje og hvert ord i teksten skriver sin egen historie. Jeg er alltid i opposisjon, og det tror jeg skaper kreativitet, dybde og personlighet, altså feminisme.

Wallumrød er enig i at det å synge er utrolig personlig, og hun er mer opptatt av lyd og stemmer enn den konkrete teksten. Hun forteller at «Meshes of Voice» er komponert slik at menneskelige og naturlige stemmer blandes med sampling og elektronika.

–Men nettopp det kan være veldig menneskelig, skyter Hval inn.

FAKTA: MESHES OF VOICE

- URFRAMFØRES PÅ KVINNEDAGEN, 8. MARS KL. 15.00 PÅ HENIE ONSTAD KUNSTSENTER
- BESTILLINGSVERK SKREVET AV JENNY HVAL OG SUSANNA K. WALLUMRØD FOR LADYFEST
- INSPIRERT AV BLANT ANNET AVANTGARDEFILMEN «MESHES OF THE AFTERNOON» SOM ER TILGJENGELIG FRA VIDEO.GOOGLE.COM
- KOSTER 150 KR. FORSALG PÅ PLATEBUTIKKEN TIGER

SILJE RAMSTAD ER FOTOSTUDENT VED OSLOS KREATIVE FAGSKOLE, OG HAR JOBBET I BLANT ANNET UNIVERSITAS OG SPOT.NO.

I SAMSPILL: PÅ BESTILLING FRA LADYFEST HAR JENNY HVAL OG SUSANNA K. WALLUMRØD SKREVET BESTILLINGSVERKET «MESHES OF VOICE». DER SMELTER TO ARTISTERS UTTRYKK SAMMEN TIL EN HELHET.

SKITNE AMALIE SKRAM

Skuespiller Tonja Sitara Sanborn falt for Amalie Skram for 16 år siden. Nå har hun endelig blitt moden nok til å ta Skram til scenen.

– Min mor Torunn Ystaas har skrevet teksten til «Ut med deg, skitne madam». Selv brukte jeg manuset da jeg søkte meg til en teaterskole. Ønsket om å fremføre stykket kom umiddelbart under innstuderingen av rollen som Amalie, men med det forbehold at jeg hadde mer erfaring enn den gang. Jeg var 24 år da, og jeg har alltid tenkt at jeg burde bli minst 40 før jeg gjorde det. Nå er jeg 40, og nå gjør jeg det!, sier Tonja Sitara Sanborn.

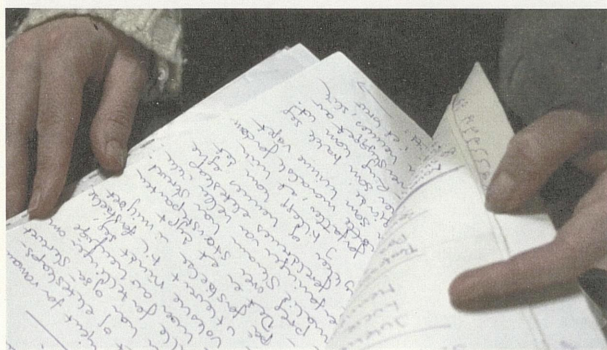
I følge Sanborn handler rollen som Amalie Skram mye om livserfaring.

– Jeg har helt andre referanser nå etter selv å ha blitt mor, og etter å ha vært i et ikke helt ukomplisert yrkesliv som skuespiller, forteller hun.

I KAMP

Sammen med instruktør Kathleen Johnsen har Sanborn satt seg inn i Amalie Skrams sjelsliv. Selve stykket er skrevet på bakgrunn av Skrams brev til blant annet hennes andre mann Erik Skram, Bjørnstjerne Bjørnson, Arne Garborg og venninner. Med stykket ønsker de å vise en mer personlig side av Amalie Skram.

– Det vi ønsker er å vise kvinnen Amalie Skram. Ikke bare feministen, forfatteren, elskerinnen eller moren, men hele spekteret. Vi vil vise sårbarheten, kampånden og kjærlighetsevnen.

Hvordan var kvinnen Amalie Skram?

– Amalie var en kvinne som viste en overveldende overlevelsessevne. Hun er i dag en av våre mest leste forfattere, og den mest aktuelle og moderne forfatteren fra det forrige århundre. Selv følte hun mangelen på anerkjennelse som en tung byrde. Hun fikk ikke stipendene hun søkte på, og hadde gjennom hele livet store økonomiske problemer. Amalie Skram slet også med andre personlige problemer.

– SOM KVINNE VAR HUN EN OMSVERMET DAME. SYLSKARP OG VAKKER, MEN HUN KUNNE HATT ET MYE ENKLERE LIV HVIS IKKE HUN VAR SÅ JÆVLIG INTELLIGENT.

– Utroskap var hverdagskost i begge ekteskapene hennes. Dette tok nesten knekken på henne, forteller instruktør Johnsen.

– Skram var en omsvermet dame. Sylskarp og vakker, men hun kunne hatt et mye enklere liv hvis ikke hun var så jævlig intelligent, legger Sanborn til.

Sanborn og Johnsen forteller om Skram som en kvinne med et brennende ønske om å bli forstått, ikke minst av sin egen mann. Hun ville at han skulle anerkjenne den enorme smerten hun gjennomgikk når han nektet å være trofast.

Han nektet rett og slett?

– Tja, han løy i hvert fall, og hun klarte ikke å lukke øynene. Men hun hadde hele ekteskapet en dyp og hengiven kjærlighet til mannen sin, og en uvanlig psykologisk innsikt i mellommenneskelige sammenhenger, forteller Johnsen.

Skram ble ved flere anledninger innlagt på sinnssykehus. Første gang hun ble syk, var da hun ble forsøkt snakket fra å skille seg fra sin første mann. Senere, under ekteskapet med Erik Skram, ble hun innlagt i København.

SKRAM I DAG

Har Amalie Skram fortsatt en relevans i dag?

– Tankegangen hennes var veldig moderne, hun var hundre år forut sin tid, og en banebryter, det er ingen tvil om det, sier Johnsen.

FORTSATT AKTUELL: AMALIE SKRAM BLIR ISCENESATT I FORBINDELSE MED KVINNEDAGEN. HER ER SKUESPILLER TONJE SITARA SANBORN OG INSTRUKTØR KATHLEEN JOHNSEN.

I følge Sanborn og Johnsen går Skram aldri ut på dato.
 – Hun fikk dårlig mottagelse på alt hun skrev, og det tok hun tungt, sier Johnsen.
 Men Skram hadde også tilhengere, og hun brevvexlet jevnlig med venner som Henrik Wergeland, Alexander Kielland og Henrik Ibsen. Knut Hamsun var nesegrus av beundring for Skram.

Hvorfor er Skram fortsatt aktuell?

– Vi er ennå ikke likestilt. På seksualitetens område er det fortsatt vanskelig for en kvinne å vise sine lyster og det hersker mye dobbeltmoral, fastslår Sanborn. Johnsen er enig, men mener likevel det har skjedd en revolusjon.

– Bare tenk så langt vi er kommet! Og en av grunnene til det er jo nettopp kvinner som Skram.

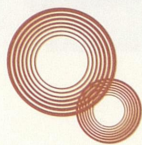
FAKTA: AMALIE SKRAM

- LEVDE FRA 1846 TIL 1909
- NATURALISTISK FORFATTER
- VIKTIGE VERKER INKLUDERER HELLEMYRSFOLKET, CONSTANCE RING, FORAADT OG FRU INES
- «UT MED DEG, SKITNE MADAM» SPILLES PÅ LOGEN TEATER I BERGEN 8. OG 9. MARS KLOKKEN 19

ANETTE BASSO STUDERER ARKITEKTUR OG ER SKRIBENT. JEAN CHRISTINE CENA HOLDER TIL I BERGEN OG ER INTERESSERT I FOTO OG KULTUR

OMDISKUTERT: BURLESKESHOWET UNDER
LADYFEST I OSLO SKAPER DEBATT.

FEMME FATALENS REVANSJ?

Mari Sletten fra burlesk-duoen *Fleshoticas* vil egentlig bare være et vanlig menneske. Derfor ikler hun seg kostymer med fjær og dusker, sexy undertøy og ekstravagant sminke. Før hun kler av seg igjen.

– Jeg kan nesten ikke beskrive det, men frihetsfølelsen er fantastisk! Det er ikke sånn at jeg privat kaster klærne på nachspiel. Men der i scenerommet skjer det noe, en pendling mellom uttrykk, forteller Mari Sletten begeistret. Hun mener at burlesken gir henne en mulighet til å spille på ulike deler av et menneskelig repertoar og mener effekten det har hatt på hennes liv har vært «terapeutisk». Som mange andre vokste Sletten opp med komplekser for kroppen sin.

– GUDINNEN, FEMME FATALEN, DEN MYTISKE KVINNESKIKKELSEN, JEG HAR ALLTID VÆRT OPPTATT AV DET

– Jeg orket knapt tanken på å vise meg i bikini, forteller hun. Samtidig var fascinasjonen for «femme fatale»-kvinneskikkelsen der, helt fra hun var en liten jente. Som voksen kom interessen for retrokultur, og derfra var veien kort til burleskens parodiske spill.

– Gudinnen, femme fatalen, den mytiske kvinneskikkelsen, jeg har alltid vært opptatt av det. Senere kom jeg til å jobbe med teater og som magedanser, det føltes egentlig bare naturlig å blande de elementene, forklarer Sletten, og legger til at ungdommens kroppskomplekser nå er forbi.

NYTT PUBLIKUM

Burlesk-showene begynte i 1800-tallets USA, hvor det etter hvert vokste frem som en egen revysjanger, en satirisk kommentar til vaudeville og varieté-showene. Ifølge kjønnsforsker ved Universitetet i Stavanger, Wencke Mühleisen, er dagens burlesk, en nostalgisk bearbeidelse av datidens show, og har i løpet av 1990-tallet utviklet seg til en egen subkultur. Forskjel-

– JEG HAR INGEN INTERESSE AV Å SELGE BILLETTER TIL FOLK SOM TROR DE SKAL SE PÅ PORNOSTJERNER

len fra da og nå er hvem som besøker burlesk-showene.

– Jeg tror egentlig ikke helt guttene som kommer og ser på oss skjønner helt hva det er de ser på.

60 prosent av våre tilskuere er jenter og en drøss med homofile. Noen får kanskje lokket med seg venner, men siklende mannfolk skal man lete lenge etter, smiler Sletten til spørsmålet

om burlesk ikke bare er en gjeng med lettkledder kvinner som gjør seg til for det mannlige blikket. – Vi stopper jo akkurat på grensa, sier hun, og mener at burlesk tvert i mot handler mer om lek og selvironi, enn om porno eller objektivisering av kvinnen.

IKKE PORNO?

Spørsmålet om forbindelsen mellom burlesk og porno ble fjor-sommerens heiteste agurk da *Fleshoticas* opptrådte på blant annet Slottsfjellfestivalen og Storåsfestivalen med pornoskuespilleren Caroline Andersen på laget.

– Dere sier selv at burlesk er noe helt annet enn porno, likevel hadde dere en pornoskuespiller med på showet deres. Skjønner du at det blir bråk da?

– Burlesk er noe helt annet enn porno og vi har jobbet hardt for å unngå at burlesk blir satt i samme bås som porno. Derfor var det leit at det ble fremstilt slik i sommer, forklarer Mari Sletten, som beskriver oppstyret rundt festivalene som «vanvittig». I stedet for fokus på leken seksualitet ble showet til *Fleshoticas* frontet som et «pornoshow». Presset ble til slutt for ubehagelig for duoen, som valgte å bryte samarbeidet med Andersen.

– Jeg synes det personfokuset som oppsto var merkelig! Men jeg har ingen interesse av å selge billetter til folk som tror de skal se på pornostjerner, slår Sletten fast.

FEMINISTISK KRITIKK

I den feministiske anededammen har burleskens popularitet skapt urolige bølger. Ingen er helt enige om burleskens feministiske potensial, om det i det hele tatt representerer et brudd med trange kjønnsroller og krav om skjønnhet. Forstår Sletten den kritikken?

– Det er jo ikke til å komme utenom at det som foregår på scenen er avledning av den seksuelle kvinnekroppen. Det mener jeg ikke det er noe galt i, men flere ting med industrien som har utviklet seg rundt burlesk ser jeg er problematisk, sier hun, og trekker frem det verdenskjente ikonet Dita von Teese.

– Hun er jo superoperert og sikter mer mot en representasjon av det perfekte. Jeg kan forstå at noen da tenker «nok en glamourmodell med rød leppestift». Det er synd.

Mari Sletten regner seg selv som feminist og har vært gjennom mange tankeprosesser siden hun som sinna tenåring rev ned Hennes & Mauritz-plakater frem til hun i dag har tatt valget om å stå på scenen, iført bare trusa og puppedusker.

– Jeg har selv vært i den andre leiren, veldig kritisk til kvinneidealet, men etter hvert som jeg har vokst og tenkt, har jeg havnet på at iscenesettelse av leken kvinnelighet fint kan forenes med et nyfeministisk prosjekt, sier hun.

UBESVART PARADOKS

Svaret på om burlesk kan være feministisk synes likevel å stå underlig ubesvart. Er det tilstrekkelig å kalle noe for et feministisk mønsterbrudd, bare den enkelte kvinnen er fornøyd? Må enhver feministisk handling føre til et brudd med «patriarkatet» som uansett oppleves svært forskjellig, alt etter hvilken sosial, kulturell og økonomisk posisjon man som kvinne har?

Kjønnsforsker Wencke Mühleisen er ikke i tvil. I Klassekampen skrev hun i fjor at den tradisjonelle feministiske kritikken av burlesk og skjønnhetstyranni har et forklaringsproblem. Gjennom å kritisere utkleddingen, sminken og opptreden som er med på å kjønne kvinnen som objekt i burlesk, tar kritikerne det for gitt at det finnes en essensiell, mer autentisk, kvinneidentitet. En kvinneidentitet som vil komme til syne om man fjerner staffasjen. Men dette, hevder Mühleisen, er på kollisjonskurs med den feministiske ideen om at kvinnelighet ikke har én iboende essens, men er mangfoldig og kulturelt skapt.

Kanskje må norske feminister bare leve med at det ikke finnes ett entydig svar.

FAKTA: BURLESK

- OPPSTO SOM REVYSJANGER I USA PÅ SLUTTEN AV 1800-TALLET. BURLESKSHOWENE VAR EN SATIRISK UTGAVE AV VAUDEVILLE OG VARIÉTÉ-SHOWENE. KJENTE BURLESK-STJERNER ER MAE WEST OG JOSEPHINE BAKER.
- INNEBÆRER SOM OFTEST AT DANSEREN KLER HELT ELLER DELVIS AV SEG, MEN TRENGER IKKE GJØRE DET.
- NY-BURLESKEN VOKSTE FREM SOM EN SUBKULTUR PÅ 1990-TALLET I NEW YORKS OG LONDONS NATTKLUBBER. TIL FORSKJELL FRA TIDLIGERE ER PUBLIKUM I STØRRE GRAD KVINNER OG HOMOFILE MENN. I NORGE HAR BURLESK BLITT POPULERT FØRST DE SISTE ÅRENE OG DRAR OFTE REFERANSER TIL ROCKABILLY- OG GARAGEROCKMILJØET.

FAKTA: THE FLESHOTICAS

- FLESHOTICAS HAR EKSISTERT SIDEN 2005 OG BESTÅR AV MEDLEMMENE MARI SLETTEN AKA EMPRESS DEVILINA OG LENA ASK AKA MISS INTOXICA.
- FLESHOTICAS SIER SELV AT DE IKKE DRIVER MED PORNO OG AT LEK ER EN VIKTIG DEL AV OPPTREDENEN DERES.
- I 2009 SKAL FLESHOTICAS PÅ TURNE TIL BLANT ANNET MOSKVA OG SPANIA HVOR DE SKAL OPPTRE SAMMEN MED FINSKE OG SVENSKE BURLESKARTISTER. DE PLANLEGGER DESSUTEN EN EGEN «BETTIE PAGE TRIBUTE» DEN 25. APRIL TIL ÆRE FOR DET LEGENDARISKE PIN UP-IKONET SOM DØDE I FJOR VINTER.
- FLESHOTICAS PÅ MYSPACE:WWW.MYSPACE.COM/THE_FLESHOTICAS

ANNE BITSCH ER JOURNALIST I FETT-REDAKSJONEN OG TAR EN MASTERGRAD I SAMFUNNSGEOGRAFI.

KOMMENTAR: «LADYFEST ER EN HÅN»

Ane Stø i Ottar forteller her hvorfor de oppfordrer til boikott av Ladyfest og hvorfor hun synes Ladyfest er en hån mot alle kvinner.

Stripping er en vesentlig del av den seksualiserte undertrykkinga, sammen med porno og prostitusjon. Som feminister er vi jo mot undertrykking av kvinner, både sosialt, økonomisk og kulturelt. I Ottar ser vi porno og stripping som kulturell terror mot kvinner. De forteller oss at uansett hvor mange rettigheter kvinner etter hvert har fått, kan vi fremdeles kjøpes for penger, og reduserer til en vare for menn. Den forteller at våre viktigste kvaliteter er våre kjønnsorganer og at det som er sexy for kvinner er å underkaste seg.

Et feministisk prosjekt må ta et oppgjør med denne måten å framstille kvinner på, ikke legitimere den. Sånn sett er Ladyfest redusert til å være en hån mot alle kvinner i Norge, og feminister spesielt.

Det er tydelig at Ladyfest har blitt infiltrert av krefter som stadig er på hugget for å få feminister til å legitimere pornoindustrien, sånn at det skal bli lettere å selge kvinner her i landet. Dette har de klart fordi det ikke har vært noe solid politisk prosjekt til grunn for arrangementet. Alle som vil kan komme og gjøre det de har lyst til, særlig hvis de synes det er traurig med tog og paroler.

Burlesk er bare en ny innpakning, som gjør at kvinner som egentlig synes de burde vite bedre, kan velte seg rundt i stereotype kjønnsroller og leve opp til pornoens kvinnesyn. Sånn at menn som synes de egentlig burde vite bedre kan få litt av de macho-kickene andre menn driver med. Same shit, new wrapping.

Ane Stø, Ottar.

SNAKK OM SEX

Ikke mange har mye fint å si om seksualundervisningen de fikk på skolen. Men er orgasmeguiden på glanset papir bedre egnet til å lære ungdom om sex?

– Det er folk som tjener penger på vår usikkerhet som i all hovedsak driver seksualundervisning i dag, sier Nina Skranefjell, organisasjonssekretær i Kvinnefronten og debattansvarlig under Ladyfest. Hun arrangerer debatten «Sprikende forestillinger om

– VI MÅ FÅ BORT TABUENE OM AT SEX BARE ER EN STOR ORGASME FRA BEGYNNELSE TIL SLUTT. NINA SKRANEFJELL, DEBATTANSVARLIG UNDER LADYFEST

sex» som avholdes på Mono den 12. mars. Med seg som arrangør og møteleder har hun aftenpostenjournalist Liv Skotheim, som har skrevet hovedfagsoppgave i medievitenskap ved UiO om unge jenters opplevelse av sex-stoffet i jenteblader.

– I dag hevdes det å være tre aktører som kommer med seksualopplysning; skolen, foreldre/foresatte og kommersielle krefter. Når de to første svikter, kan jentebladene stå alene igjen som infokilde. Spørsmålet er om dette er heldig? sier Skotheim.

Med i panelet har de en representant for et av disse bladene, Ingeborg Heldal, som er redaktør av Cosmopolitan.

– Mange, deriblant Heldal, vil hevde at det har vært en positiv og frigjørende utvikling, at sex har gått fra å være tabubelagt til at man nå kan snakke om alt. Men i debatten stiller vi spørsmålet om dette virkelig representerer en frihet, sier Skotheim.

Skranefjell er enig. Hun trekker fram at selv om det er mye åpenhet om sex i dag, er det også mye skam forbundet med sex. Kvinner må alltid passe på seg selv og gå med en frykt for voldtekt. Dessuten fører ikke den store åpenheten nødvendigvis til at vi vet så mye mer.

– Jeg tror dagens tenåringer sitter inne med masse spørsmål. Det kan nok skape et press om en bare får info fra kommersielle kanaler.

KAN KLAMYDIA

Sexinformasjonen i jentebladene er ofte veldig avansert og full av lister med regler for teknikker og utseende. Skranefjell etterlyser mer basisinformasjon om seksualiteten. Noe av motivasjonen bak debatten er at Klinik for seksuell opplysning (KSO) har vært offer for kutt i støtte og blitt truet med nedleggning. KSO, som nå heter «Sex og Samfunn, senter for ung seksualitet», driver opplysningsarbeid for ungdom, og jobber for seksuell og reproduktiv helse.

– Debatten trengs å tas, det er en feministisk kampsak å bedre seksualopplysningen i samfunnet, hevder Skranefjell, som mener unge jenter ikke bare trenger flere helsebrosjyrer om klamydia. Disse brosjyrene er viktige, og jentene tar til seg infor-

masjonen, men informasjon som har mer konkret med sex å gjøre er fraværende.

– Vi må snakke om sex på en mer avslappende måte, få bort tabuene om at det bare er en stor orgasme fra begynnelse til slutt.

Skotheim er enig, men påpeker at bladene ikke akkurat var særlig bedre før. Da var det som regel veldig enkle framstillinger som av og til rett ut forherliget seksualisert vold.

– Det har jo skjedd en revolusjon i at vi nå snakker om og møter seksualitet overalt. Men spørsmålet er om sexfokuset bikker over i en ny tvangstrøye? Og om det er et paradoks at mange likevel opplever at det eksisterer et tomrom for informasjon om sex? Her ligger den viktige debatten, mener Skotheim.

– I dag er formen for seksualundervisning i skolen mer eller mindre frivillig, og da ender det med at mange lærere bare drop- per det eller viser en film og mener det er nok, hevder hun.

– Det store spørsmålet i debatten er hvem som tar ansvaret, og vi har bedt en del politikere møte opp for å svare på nettopp det.

UNDERLIVSDEBATT: LIV SKOTHEIM OG NINA SKRANEFJELL TAR ORDSKIFTET OM SEX UT AV KLOARKEN OG INN I MER ORDNEDE FORMER PÅ MONO. DISSE TOALETTENE STO PARKERT I UTESTEDETETS BAKGÅRD.

DEBATT: SPRIKENDE FORTELLINGER OM SEX – HVEM SKAL LÆRE OSS OM SEX I DAG?

- PÅ MONO DEN 12. MARS KL.18.30
- LEDES AV AFTENPOSTENJOURNALIST LIV SKOTHEIM. I PANELET SITTER OGSÅ:
 - INGEBOG HELDAL, REDAKTØR FOR COSMOPOLITAN.
 - DAG ØISTEIN ENDSJØ, RELIGJONSFORSKER VED UNIVERSITETET I BERGEN
 - IDA JACKSON, MEDFORFATTER AV BOKA «JENTER SOM KOMMER»
 - AISHATH AFEEF, PROGRAMLEDER I JUNTAFIL PÅ NRK P3
 - STINE HELENA BANG SVENDSEN, BIDRAGSYTER TIL BOKA «NORSKE SEKSUALITETER»
- PERFORMANCEINNSLAG VED JARL FLÅTEN, «SEKSUELL EMPATI VOL.II»
- GRATIS INNGANG

THE HEROINE OF THE PLAINS OG ILLUSJONEN SOM BRAST

Det verste med å bli vaksen er å ha råd til stort sett alt ein ønskjer seg. Då går ein glipp av ei av dei største gledene som høyrer menneskelivet til: kjensla av å gle seg heilt infernalsk til noko

Frå eg var fem år var avtalen mellom meg og foreldra mine at kvar gong dei reiste på kurs til Bergen eller Ullensvang eller ein annan kurs-stad, skulle dei ha med seg eit Lucky Luke heim til meg, kjøpt i bruksjappe. Eg hadde på denne tida ingen eigenkapital og måtte dermed satse alt på desse kursa, for å få Lucky Luke-samlinga komplett (det har ho vore i nokre år no). Det kunne gå månader, halvår, før foreldra mine skulle på kurs igjen. Ein kunne aldri vite. I mellomtida måtte ein berre ligge under salongbordet i stova med ein bunke gamle Lucky Luke ein hadde lese ein milliard gonger, og lese dei ein gong til, eller lage sine egne Lucky Luke-historier. Eg laga mitt eige spin-off-produkt for å korte ned ventetida: Søstrene Dilton, ein temmeleg uvarierte variant av dei historisk reelle kjeltringane og Lucky Luke-gjennomgangsfigurane Brødrene Dalton. Men den gleden det var å vite at no kunne mor vere på ferja, og då ville ein innan få timar vere lykkeleg eigar av eit nytt, brukt Lucky Luke, den trur eg ikkje eg har greidd å kjenne like intenst i vaksen alder.

Snart visste eg det som var verd å vite om amerikansk politikk, samfunn og kultur mellom 1850-1900, også kalla Den ville vesten. Eg kunne namnet på ei rekke indianarstammar, brennevinsmerke, skytevåpen, eg visste alt om etableringa av telegrafen, om rødeo, borgarkrigen, revolvermenn, lynsjing, og eg blei introdusert for General Custer, Geronimo, Jesse James, Billy the Kid, Buffalo Bill, Den Enarmede Banditt, og - Calamity Jane.

Calamity Jane kunne ri, skyte, banne og drikke som ein mann. Hadde ho ikkje kunna det, ville ho nok neppe gått inn i historiebøkene, då dei andre kvinnene i Det ville vesten anten var tjukke borgarmeisterfruer, prestekoner, prostituerte eller overarbeidde bondekoner - iallfall var det slik det kunne sjå ut i Lucky Luke. Muligens var Calamity Jane den første kvinnelege personen eg kjende meg freista til å

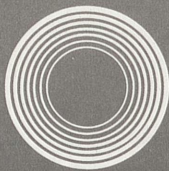
identifisere meg med, ved sida av Pippi. For kva andre kvinnelege førebilete fanst i barndommen? Dolly Duck og Minnie Mus, populærkulturens to kjedelegaste figurar? (Og Magica frå Tryll fylte meg med slik skrekk at eg ønskte henne død). Biografien hennar er, sterkt nedkorta, som følgjer: Calamity Jane (Martha Jane Cannary-Burke (1852-1903)) var eldst i ein søskenflokk på seks. Då først mor, og deretter far i huset døyde, blei ho familiens overhovud. For å forsørge småsøskena tok ho arbeid både som oppvaskar, kokke, servitrise, dansepike på saloon, sjukepleiar og oksespann-kusk, før ho i 1874 fekk arbeid som speidar ved Fort Russell (Cheyenne, Wyoming). Her

- DET KUNNE GÅ MÅNADER, HALVÅR, FØR FORELDRA MINE SKULLE PÅ KURS IGJEN. EIN KUNNE ALDRI VITE.

begynte ho å kle seg i (herre)uniform. I den elles nokså upålitelege sjølvbiografen hennar skriv ho at det i starten var litt flautt, men at det snart var som ho aldri skulle ha gått i noko anna.

Som speidar var ho involvert i fleire samanstøytar mellom indianarane og kavaleriet. I følgje henne sjølv var det under ein av desse kampane ho fekk namnet sitt, etter ein heldedåd der ho redda livet til ein viss Captain Egan, som blei skoten i eit bakhaldsangrep: "I name you Calamity Jane, the heroine of the plains", skal Egan ha sagt. Denne historia er på ingen måte verifisert av andre enn Calamity Jane sjølv. "To have the Calamity" var elles det ein brukte å seie om kvinner som hadde pådrege seg syfilis på denne tida.

Vel, Calamity Jane møtte etter kvart Wild Bill Hickock, westernlegende, revolvermann og gambler. Ho blei straks svært oppteken av han, og slo følgje med han til Deadwood, South Dakota. Her hjalp ho mellom anna til under ein koppepidemi, før ho i 1881 kjøpte ein ranch langs Yellowstone River,

som ho dreiv som eit lite pensjonat. I 1893 begynte ho å opp-
tre på Buffalo Bill sitt Wild West-show, der ho viste fram sine
heste- og revolverkunster. Ho deltok óg under Verdsutstillinga
i Buffalo, NY, i 1901. I 1903 får ho lungebetennelse, og dør, 51
år gammal.

Det finst hundrevis av historier og myter om Calamity
Jane, og dei fleste kjem frå henne sjølv, og kan dermed ik-
kje takast for heilt god fisk. Mot slutten var Calamity Jane
sterkt alkoholisert og deprimert. Det blir synsing frå mi side,
ispedd ein del kjelder, men den håplause, ikkje gjengjeldte
kjarleiken til Wild Bill Hickok, gjorde Calamity Jane kjær
og ulykkeleg. Sjølv det sterkaste og mest sjølvstendige men-
neske kan bli frykteleig svakt, berre begeistringa for nokon blir
stor nok. Det er ein kjærleik som gjer Calamity Jane meir til
menneske, og mindre til parodi. Då han under eit pokerspel
i ein saloon blei skoten (han sat med ryggen mot lokalet, det
må ein aldri gjere), hevda Calamity Jane at dei var gift, og
at Wild Bill var far til dotter hennar. Kva tid denne dottera -

Jane - skal ha kome inn i bildet er uklart. Det endar uansett
med at ho etter eige ønske blir gravlagt ved sida av Wild Bill.

I Lucky Luke blei Calamity Jane framstilt som svært sjølv-
stendig, udanna på ein befriande måte, opposisjonell, ukonven-
sjonell og slagferdig, men samstundes var ho berre ein sjablong.
Det trengs berre eit minimum av research for å oppdage at ho
eigentleg var ein djupt tragisk figur. Sist eg såg henne var i den
svært gode HBO-serien Deadwood. Her blir ho framstilt som
ein frykteleig irriterande masekopp, konstant dritings på ein
svært støyande måte, og det heile verkar alt i alt ganske autentisk.

Moralen er dermed: Dersom ein har lyst til å behalde nokre
illusjonar her i verda, ikkje prøv å nyansere eit bilde som
allereie er fint.

AGNES RAVATN, BUR I OSLO, FOREFATTAR OG JOURNALIST.

Fleshoticas show + surrisekonsert

Nylon | 21:00 | 150,-
Mer info: www.nylonbar.no + www.ladyfest.no

Razika + Lyd

Mono | 21:00 | 100,-
Forsalg på Tiger, www.tigernet.no
Mer info: www.cafemona.no

fredag 13. mars

Queerkafé med workshop

Lag din egen strapon
Humla på Hausmania | 14:00 | Gratis
Mer info: www.humla.info + www.ladyfest.no

Litteratur

Vorspiel med Zofies Verden Damene fra Zofies verden drikker øl, viser striper og snakker om tegneserien sin.

Nylon | 20:00 | Gratis
Mer info: www.nylonbar.no + www.ladyfest.no

Klubb/film

En hyllest til slaktede kvinner i skrekkefilmen

DJ

Pussy Galore

Nylon | 21:00 | Gratis
Mer info: www.nylonbar.no + www.ladyfest.no

lørdag 14. mars

Debatt

Feminisme i Guds navn?

Er det mulig å oppnå
likestilling i en religiøs
kontekst? I panelet:
Martine Aurdal, Gyrid
Gunnes, Bushra Ishaq
og Lars Gule

Dattera til Hagen | 14:00 | Gratis
Mer info: www.kvinnefronten.no + www.fn.no

Workshop

Poledance Introduksjonskurs - poledance i et feministisk perspektiv

Uranienborgveien 13, Sometimes Pole Studio |
14:00-16:00 | Gratis
Mer info: www.ladyfest.no +
www.sometimes.no

Lørdagsgodt: Overraskelse

Mono | 18:00 | Gratis
Mer info: www.cafemona.no

Kirsti Huke Kvartett Birte Nordahl

Nasjonal Jazzscene | 20:00 | 180,- / stud. 130,-
Mer info: www.nasjonaljazzscene.no

Rytmeboks

DJ Line Pine med gjester

Kjellern på John Dee | 22:00 | Gratis til
24:00/50,-
Mer info: www.myspace.com/rytmeboks

DJ Electric Lane

Mono | 23:00 | Gratis
Mer info: www.cafemona.no

LIVE

Warrior Queen (JAM/The Bug) DJ Sunshine på decks

Lucy Love (DK)

DJs

DJ Sunshine (Sunshine Sound System)

DJ Hanakiri (Yummy!)

Live visuals

VJ Tone (ForYourEyesTruly)

Parkteatret | 22:00 | 100,-
Forsalg på www.billettsevice.no

lørdag 14.-søndag 15. mars

Workshop i tekstskrivning for musikk

med Marit Jokling

14.-15. mars | 12:00-18:00 begge dager |
Preprod, Brenneriveien 9 | 600,- / 500,- for
AKKS-medlemmer
Påmelding på www.akks.no eller www.ladyfest.no

søndag 15. mars

Uten hindringer Den frihetlige feminismens plass i kampen for likestilling.

Humla på Hausmania | 14:00 | Gratis
Mer info: www.humla.info + www.ladyfest.no

Sunday Digestive: Ingeborg Selnes

Parkteatret | 19:00 | 50,-
Mer info: www.parkteatret.no

Ladyfest

tromsø 2009

5. - 8. mars

torsdag 5. mars

Internasjonalt seminar

Visning av filmen *De
somaliske venninnene.*
Innlegg ved Rachel Djesa,
Raqiya Mohammed og Britt
Kramvig.

Kulturhuset | 20:00

fredag 6. mars

DJ-kurs for jenter

Tvibit
Mer info: Se annonse i lokalpressa

6.-7. mars

"Kvinner kan"- kurs

Om kommunikasjon,
deltakelse og mestring

Kontakt: Norsk Folkehjelp i Tromsø

lørdag 7. mars

Babykafé

Med musikk

Kafé Sivertsen, Rådsslua

søndag 8. mars

Kvinnemesse

Domkirke | 11:00
Mer info: Se annonse i lokalpressa

8.marstog

Kulturhuset | 14:00
Mer info: Se annonse i lokalpressa

8.marskafé

Rådhuset | 15:00
Mer info: Se annonse i lokalpressa

Konsert

Tuna

Cirka | 16:00

Konsert

Boreal Trova

Cirka | 17:00

lørdag 7. - søndag 8. mars

Workshop i låtskriving

med **Hanne Hukkelberg**

7.-8. mars | 12:00-18:00 begge dager |
Preprod, Brenneriveien 9 | 600,-/500,- for AKKS-
medlemmer
Påmelding www.akks.no eller www.ladyfest.no

Ladyfest

oslo 2009

6. - 15. mars

fredag 6. mars

Damer i blues

Rita Engedalen, Margit Bakken, Tuva (Valkyrien Allstars) og Haddy N'jie

Herr Nilsen | 22:00 | 200,-
Forsalg på www.billettservice.no
Mer info: www.oskantenbluesklubb.no

DJ

DJ Cassy (DE / Panorama Bar Berlin)

Support

DJ Sus (NO)

The Villa | 22:00 | 100,-
Mer info: www.thevilla.no + www.cassybritton.com

DJ Donna Martin (Donna Martin and Brenda Walsh)

DJ Hanakiri (Yummy!)

Dattera til Hagen | 23:00 | Gratis
Mer info: www.nyspace.com/datteraklubb

lørdag 7. mars

Live

No Dial Tone (NO)

Main Room

DJ Electric Lane

Sweatshop

DJ Sunshine

(Grime, dubstep, drum & bass)

The Villa | 22:00 | 100,-
Mer info: www.thevilla.no

søndag 8. mars

Idrett

Jentebandycup med Ready Idrettsklubb

Readybanen, Stasjonsveien 24, 0773 Oslo
| 09:00-14:00 | Gratis
Mer info: www.ready.no + kvinnefronten@online.no

Meshes of Voice

Bestillingsverk av Susanna Wallumrød og Jenny Hval

Henie Onstad Kunstsenter | 15:00 presis | 150,-
Forsalg på Tiger www.tigernet.no
Mer info: www.hak.no

8. mars fest!

DJ Cecilie Asker +
overraskelse
Nylon | 20:00 | Gratis
Mer info: www.nylonbar.no

mandag 9. mars

Debatt

Kunsten å tenke negativt

En debatt om film og kjønn
Filmen hus | 17:00 | Gratis
Mer info: www.filmenshus.no + www.ladyfest.no

Åpen kafé

Filmkveld på Humla

Humla på Hausmania | Gratis
Mer info: www.humla.info

Rubies (US)

Mono | 21:30 | 130,-
Forsalg på Tiger, www.tigernet.no
Mer info: www.cafemono.no

tirsdag 10. mars

Debatt om queerfeminisme

Humla på Hausmania | 14:00 | Gratis
Mer info: www.humla.info

Litteratur

Har bøker kjønn?

Ladyfest og Litteratur på
Blå inviterer til samtale om
å formidle ideologi.

Blå | 19:00 | 30,-
Mer info: www.ladyfest.no +
www.litteraturpobla.no

Danseperformance

Solo # 2

Av og med Venke Marie Sortland. Musikk: Lars Myrvoll.

Galleri 69, Grünerløkka Lufthavn | 20:00 | Gratis
Mer info: www.lufthavna.no/galleri

Uhørt! Eldur

Nasjonal Jazzscene | 20:00 | 100,- / 50,-
Mer info: www.nasjonaljazzscene.no

Hild Sofie Tafjord, Lene Grenager og Kjetil Møster

Mono | 21:00 | 100,-
Forsalg på Tiger, www.tigernet.no
Mer info: www.cafemono.no

onsdag 11. mars

Debatt

Å spille på flere strenger

En debatt om nye
muligheter for kvinner i
musikkbransjen. I panelet:
Anne Lorentzen, Marta
Breen, Marit Karlsen, Elin
Vister med fler.

Mono | 18:30 | Gratis
Mer info: www.cafemono.no +
kvinnefronten@online.no

Danseperformance

Solo # 2

Av og med Venke Marie Sortland. Musikk: Lars Myrvoll.

Galleri 69, Grünerløkka Lufthavn | 20:00 | Gratis
Mer info: www.lufthavna.no/galleri

Diana Jones (US)

Mono | 21:30 | 100,-
Forsalg på Tiger, www.tigernet.no
Mer info: www.cafemono.no

torsdag 12. mars

Teater/performance

Seksuell Empati

En performance av
Jarl Flåten

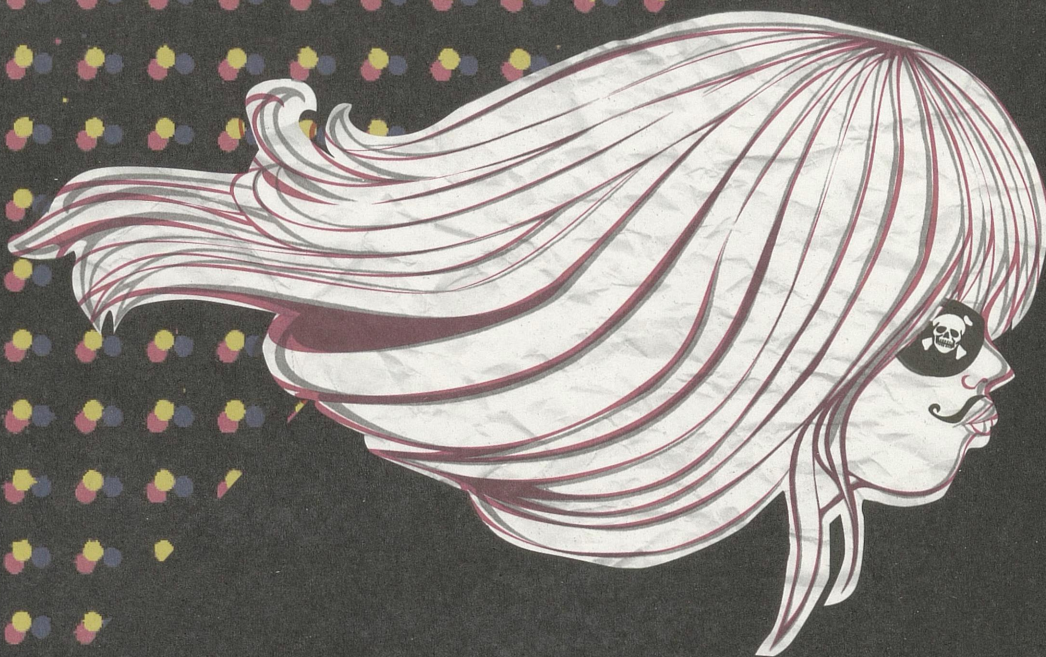
Mono | 18:00 | Gratis

Debatt

Sprikende fortellinger om sex

Hvem skal lære oss om
sex i dag? I panelet:
Ida Jackson, Dag Øistein
Ensjø, Aishath Afeef, Stine
Helena Bang Svendsen
og Ingeborg Heldal.

Moderator: Liv Skotheim
Mono | 18:30 | Gratis
Mer info: www.ladyfest.no

Ladyfest takker alle samarbeidspartnere:

AKKS
Fett
Forfattersentrum
Henie Onstad Kunstsenter
Kvinnefronten
Konsertforeninga Blå
Mono
Nylon
Parkteatret
The Villa

Ladyfest Oslo er støttet av:
Fond for utøvende kunstnere
Fond for lyd og bilde
Fritt Ord

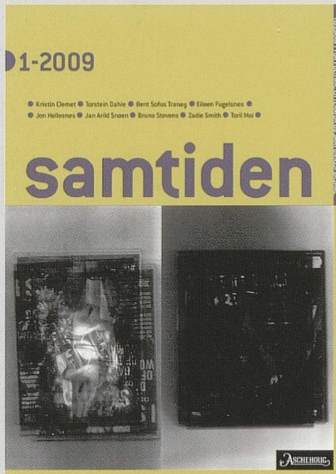
Meshes of Voice er støttet av:
Norsk Kulturråd
Det Norske Komponistfond
MFO
Norsk Jazzforum

www.ladyfest.no + www.myspace.com/ladyfestoslo

Kjøp billetter til Meshes of Voice og til konsertene på Mono i platebutikken Tiger eller på www.tigernet.no

Samtiden

Tidsskrift for politikk, litteratur og samfunnsspørsmål

Nytt samtiden ute nå

KRISE? HVILKEN KRISE! «Selv når en finanskriser skyller over oss, er det gode grunner til fortsatt å forsvare det frie marked», skriver Kristin Clemet i årets første utgave av Samtiden. Hun får svar fra Torstein Dahle som har skrevet «Et angrep på kapitalismen».

FLERE ARTIKLER OM KAPITALISME: BENT SOFUS TRANØY

• EILEEN FUGELSNES • JON HELLESNES • JAN ARILD SNOEN

LES DESSUTEN: ZADIE SMITH MØTER IAN MCEWAN • TORIL MOI

• BRUNO STEVENS' BILDER FRA GAZA

ABONNEMENT: ABONNEMENT@SAMTIDEN.NO ELLER 22 400 400 STUDENT 345,- PRIVAT 399,-
INSTITUSJON 435,- LØSSALG 120,- • WWW.SAMTIDEN.NO • REDAKTØR: CATHRINE SANDNES

ASCHEHOUG

DEN INTERNASJONALE KVINNEDAGEN

8. MARS 2009

YOUNGSTORGET 14:00
AVMARSJ 14:30

APPELLER VED:

SIRI JENSEN
TOVE SMAAD AHL
LISBETH NORMANN

UNDERHOLDNING:

HIPP HOPP VED:
HANK OG MARI

Arbeid - Velferd - Bolig! Kvinnekamp mot krise.

Staten har råd - Likelønnsnett nå!
6-timers normalarbeidsdag med -
full lønnskompensasjon.
Heltid en rettighet - Deltid et valg.
Veto mot EUs helsedirektiv.
Kvinner sier nei til sosial dumping-
og EUs tjenstedirektiv.
Bevar og styrk dagens -
uføre-pensjonsordning.
Bevar dagens offentlige -
tjenstepensjonsordning!
30 års opptjening, minst 66% av sluttlønn.
Norge ut av Afghanistan.
La Gaza leve - Boikott Israel.
Full jordmordekning nå.
Styrk helsestasjonene.
Kamp mot menns vold mot kvinner.
Kamp mot incest og seksuelle -
overgrep mot barn.
Ikke bare flørting si nei til seksuell trakassering.
Stop pornofiseringa av det offentlige rom.
Homokamp er kvinnekamp.
Kvinner sier stopp forverring av flyktningpolitikken.
Full barnehagedekning, flere førskolelærere.

Depotbiblioteket

h09034091

2009 Nr Spesialutg
Fett (Oslo : trykt utg.)

get program for Tromsø inne i bladet.

Polodance workshop
Hanne Hukkelberg Workshop med Marit Jøking
Vorspiel med Zofies verden

DJ Hanakiri

DJ Electric Lane
Donna Martin

DJ Sunshine (DE)

Lyd Fleshoticas

Razika Lene Grenager

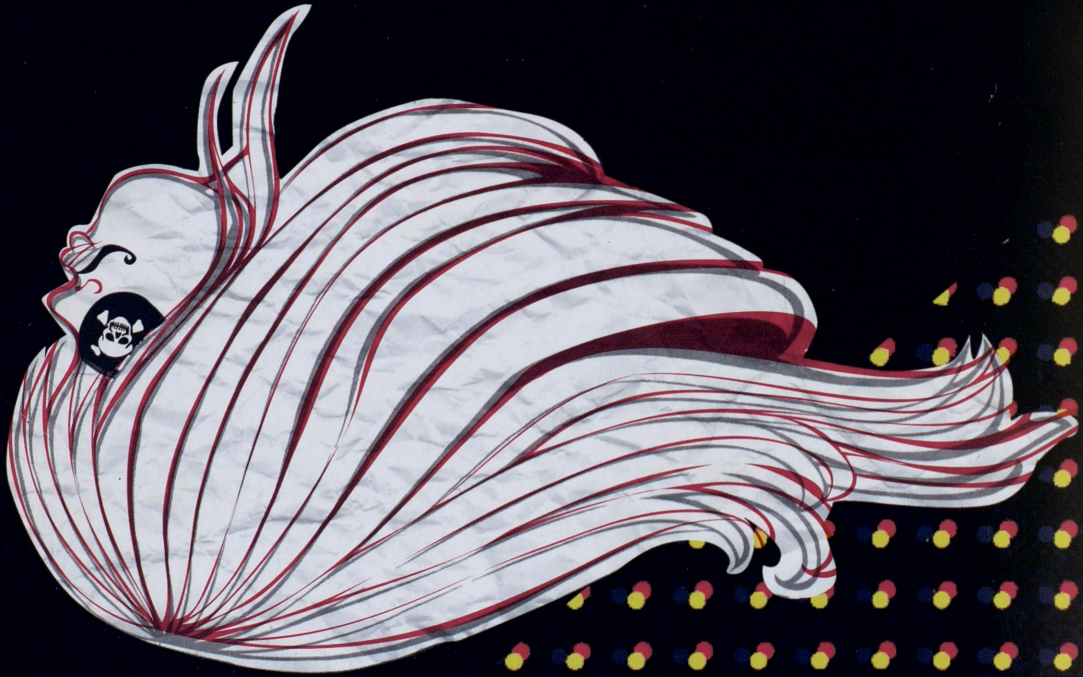
No Dial Tone
Hild Sofie Tafjord

Warrior Queen (JAM)
Lucy Love (DK)

Rubies (US)
Diana Jones (US)

Bestillingsverk av Susanna K. Wallumrød og Jenny Hval

Meshes of Voice

program 2009

Caddyfest

bioteke!

01

g .
t utg.)

